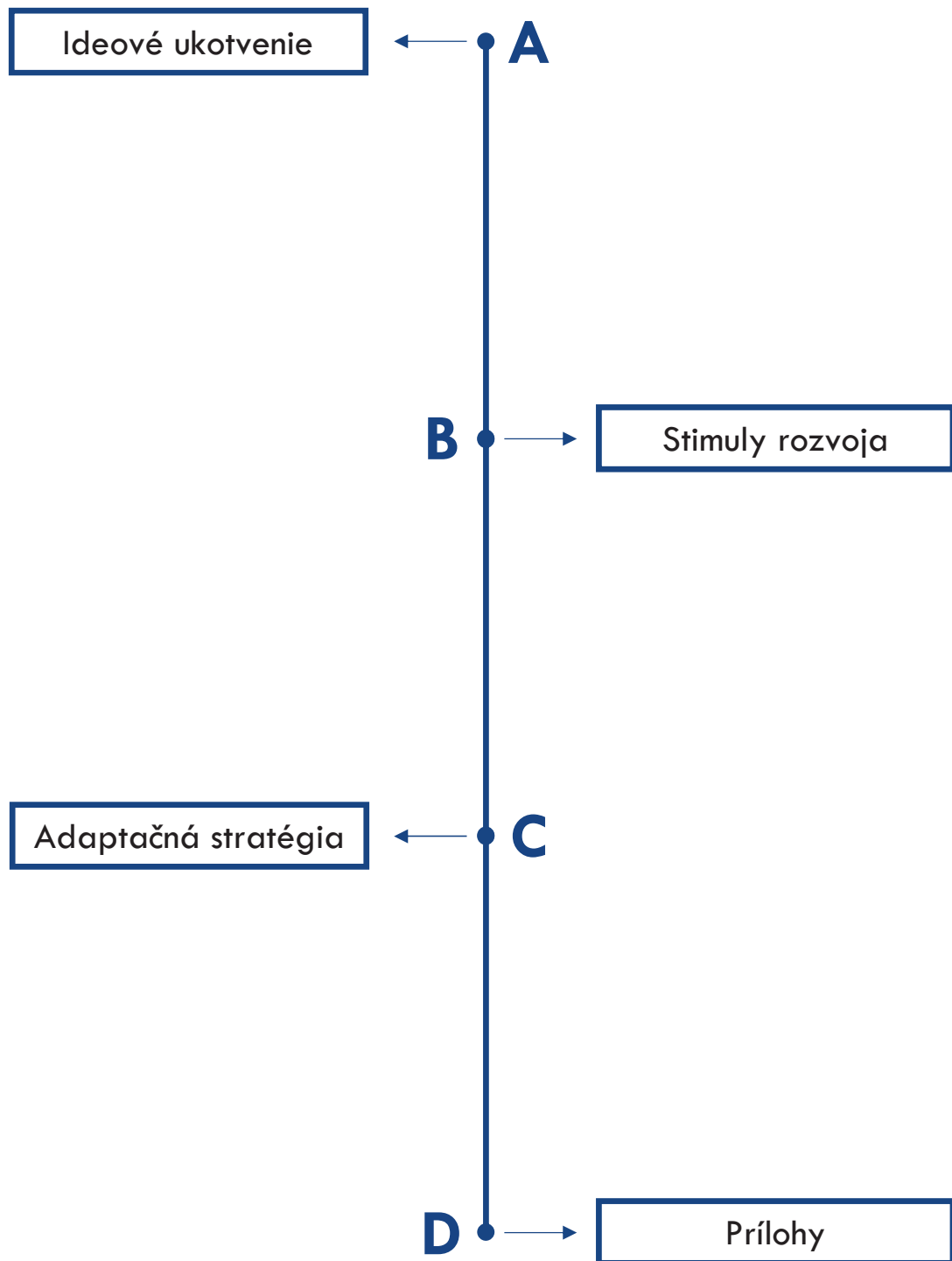

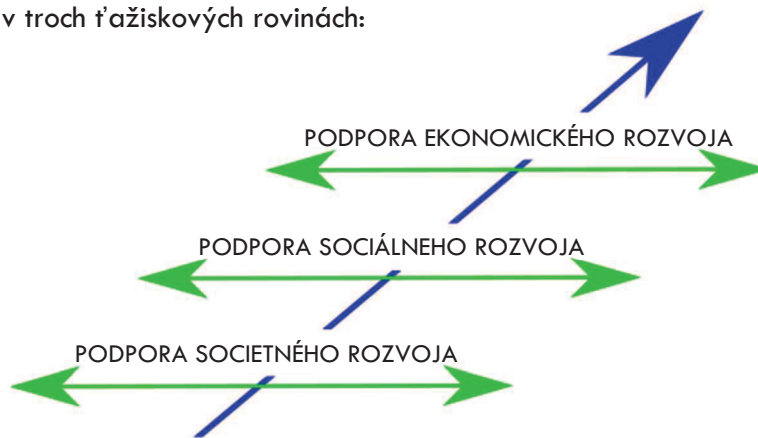
POLOVINY TRAIL

OLONINY TRAIL

A. Ideové ukotvenie

Poloniny trail predstavuje konkrétny nástroj podpory rozvoja oblasti Národného parku Poloniny, ktorú je potrebné sledovať v troch ťažiskových rovinách:

Obr. č. 1: Ťažiskové roviny podpory rozvoja oblasti Národného parku Poloniny

Bol navrhnutý¹ expertmi Svetovej banky v rámci odporúčaní iniciatívy Catching-up Regions s cieľom poskytnúť pomoc dobiehajúcemu, resp. zaostávajúcemu regiónu Prešovského samosprávneho kraja. Vo vzťahu k deklarovanejmu cieľu reprezentuje oblasť Národného parku Poloniny pilotný región, na ktorý sa súbežne vzťahuje okrem odporúčaní expertov Svetovej banky aj obsažnosť opatrení² Prešovského samosprávneho kraja za účelom podpory zvýšenia výkonnosti rozvoja.³

Ideový základ Poloniny trail spočíva vo vytvorení tzv. „Poloninskej turistickej trasy“ inšpirovanej na praktických príkladoch Libanonského horského chodníka a diaľkovej trasy Via Dinarica. Mal by nadobudnúť podobu a funkcionality multimodálnej rekreačnej trasy primárne určenej pre cyklistov a peších turistov. Technickým a priestorovým prevedením sa bude prirodzene napájať na jestvujúcu infraštruktúru – sieť cykloturistických trás vedúcich po miestnych komunikáciách.

Jedným z očakávaných prínosov pre región by mala byť zvýšená mobilita v ukazovateli zlepšenia vzájomnej prepojenosti (dostupnosti) obcí a skvalitnenia súčasnej turistickej a cyklistickej infraštruktúry, s potenciálom stať sa atraktívnou destináciou cestovného ruchu, prípadne v užšej špecifikácii cieľových skupín cyklodestínáciou.

B. Stimuly rozvoja

Kľúčovým predpokladom implementácie zámeru Poloniny trail je aktivizácia obyvateľov i miestnych záujmových skupín, presnejšie podnietenie ich záujmu participovať na realizácii zámeru Poloniny trail, ktorú je možné vidieť v procesuálnych aspektoch:

Obr. č. 2: Proces implementácie zámeru Poloniny trail

¹ Due Diligence Report on the Establishment of a Poloniny National Park Trail

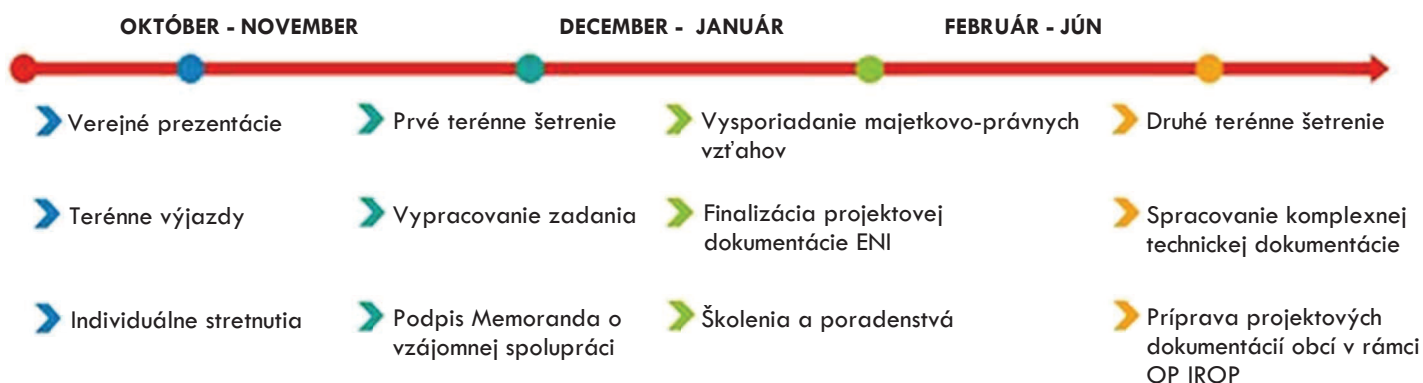
² Akčný plán pre rast a zamestnanosť Prešovského samosprávneho kraja (I. etapa realizácie iniciatívy Catching-up Regions)

³ Akčný plán pre podporu hospodárskeho rastu Prešovského samosprávneho kraja (II. etapa realizácie iniciatívy Catching-up Regions)

³ Komponent II. Zvyšovanie dynamiky rozvoja regiónu; subkomponent II.2 Poloniny trail

OLONINY TRAIL

Pre porovnanie situácie uvádzame prehľad uskutočnených a plánovaných činností nadväzujúcich na realizáciu Poloniny trail v časovom rozmedzí október 2019 – jún 2020:

Obr. č. 3: Časová os uskutočnených a plánovaných činností

Z vyššie uvedeného vyplýva, že ideový zámer Poloniny trail pojíma tri vzájomne podmienené procesy:

1. Budovanie Poloniny trail
2. Budovanie destinácie
3. Budovanie komunity

V sérii odporúčaní a opatrení zameraných na zvýšenie dynamiky rozvoja pilotného regiónu je cestovný ruch považovaný za hnací motor rozvoja,⁴ pričom podľa v úvode naznačeného, Poloniny trail predstavuje konkrétny nástroj podpory rozvoja oblasti Národného parku Poloniny. Tieto strategicky mienené premyslenia sa vzťahujú na odľahlú oblasť okresu Snina a tunajšie žijúce obyvateľstvo, preto je vhodné na príklade realizácie zámeru Poloniny trail uvažovať o cestovnom ruchu prvorado založenom na budovaní komunity. Efektívne vedená komunikácia s miestnymi zainteresovanými subjektmi o opodstatnenosti zámeru Poloniny trail, ktorej predchádzala ich identifikácia,⁵ vyústila do názorového konsenzu – vyjadrenia súhlasu k spolupráci. Akceptačné stanovisko subjektov bude formalizované podpisom Memoranda o vzájomnej spolupráci. Schopnosť otvorenej komunikácie a súčinnosti pri dosahovaní spoločných cieľov je základným pilierom budovania komunity, rovnako ako aj budovania Poloniny trail alebo destinácie.

C. Adaptačná stratégia

1. Zabezpečenie aktívnej spoluúčasti

Na základe terénneho šetrenia a dôsledného hodnotenia fyzického stavu existujúcich trás v predmetnej oblasti bude vypracovaná technická štúdia (zadanie) s presným zakreslením trasy budúceho Poloniny trail a zadefinovaním technických parametrov. Aktuálne navrhovaná trasa⁶ dosahuje celkovú dĺžku cca 64 km. K aktívnej participácii budú prizvaní starostovia dotknutých obcí. Ich úlohou bude poskytnúť pomoc realizačnému tímu Prešovského samosprávneho kraja pri vysporiadaní majetkovo-právnych vzťahov s vlastníkami dotknutých parciel. Plánovaná aktivita by mala prispieť k širšiemu povedomiu a záujmu u obyvateľov, či zainteresovaných subjektov o Poloniny trail. Podobný postup bude zvolený pri budovaní drobnej turistickej alebo cyklistickej infraštruktúry,⁷ a to zapojením predstaviteľov obecných samospráv, ale aj iných oprávnených žiadateľov do projektových realizácií a výziev.

2. Revitalizácia podnikateľského prostredia

Stimulácia podnikateľského prostredia pri realizácii zámeru Poloniny trail predstavuje zásadný moment mobilizácie adaptačného procesu v smere pozvoľného posilňovania miestnej ekonomiky a konkurencieschopnosti poskytovaných produktov (služieb) v oblasti Národného parku Poloniny.

⁴ Odomknutie endogénneho potenciálu cestovného ruchu Národného parku Poloniny a okresu Snina

⁵ Príloha A

⁶ Príloha B

⁷ Príloha C

OLONINY TRAIL

Pre dosahovanie stanovených priorít rozvoja koncipovalo Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky Výzvu na podporu mikro, malých a stredných podnikov s ohľadom na vnútorný potenciál rozvoja cestovného ruchu v pilotnom regióne Prešovského samosprávneho kraja, popri prebiehajúcej realizácii iniciatívy *Catching-up Regions*. Cieľom výzvy je finančná podpora subjektov s miestom realizácie podnikateľskej činnosti v oprávnenom území – okres Snina.

Podmienkou podpory bude uvedenie nového alebo inovatívneho produktu (služby) na trh alebo preukázateľná inovatívnosť produkčného procesu s potenciálom podporiť rozvoj cestovného ruchu. Priamym užívateľom produktu (služby) môžu byť aj návštevníci regiónu. Adaptívna schopnosť poskytovateľov služieb (produktu) v pilotnom regióne predpokladá príležitosť pre diverzifikáciu doterajšej činnosti v cestovnom ruchu, ako žiaducej oblasti podnikania.

Inovovanie, prípadne pozmenenie produktu (služby) alebo produkčného procesu otvorí priestor pre transfer nových, inovatívnych technológií, pracovných zručností, postupov, ale aj iniciácie pre rozvin kreatívneho myslenia a podnikateľského ducha. Odhadovanou pridanou hodnotou pre pilotný región by mal byť vznik nových pracovných miest, nárast početnosti návštevníkov (nositeľov dopytu po produkte/službe), producentov produktov (služieb), zatraktívnenie existujúcej ponuky, skvalitnenie životného prostredia zavádzaním tzv. zelenej mobility a k nej prislúchajúcej produktovej línie, eventuálne i prílev sponzorov z vonkajšieho prostredia.

3. Inovácia ako impulz rozvoja cestovného ruchu

Vzpruženie podnikateľského prostredia podľa kritérií výzvy sleduje zreteľne definovaný úmysel – podporiť rozvoj cestovného ruchu v pilotnom regióne. Obnova poskytovaného produktu (služby), doterajších výrobných postupov, či samotný proces budovania Poloniny trail môžu napomôcť vývinu inovatívnych produktových skupín a línií cestovného ruchu, prevažne orientovaných na environmentálne ohľaduplné činnosti.

Pozornosť centrovaná najmä do vidieckej oblasti Národného parku Poloniny predpokladá rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky, zmyslom ktorých je zapojenie miestneho obyvateľstva do procesu poskytovania služieb (produktu). Rázovitosť oblasti Národného parku Poloniny, obzvlášť jej prírodný potenciál, no i kultúrno-historické danosti predurčujú k etablovaní špecifických produktových skupín a línií cestovného ruchu, napríklad:

PRODUKTOVÁ SKUPINA	PRODUKTOVÁ LÍNIA ---Hory a turistika--- (rekreácia, oddych, zážitok, zdravý životný štýl, vzdelávanie) a k nej prislúchajúce turistické aktivity a služby
Dobrodružný cestovný ruch	Cykloturistika
Zážitkový cestovný ruch	Pešia turistika
Incentívny cestovný ruch	Jazda na koni (záprahu)
Ekologický cestovný ruch	Adrenalínové (zážitkové) centrá v prírode
	Pobyty na vidieckych usadlostiach, farmách
	Astroturistika
	Školy v prírode
	Outdoorové expedície a vzdelávacie programy
	Pozorovanie živočíchov
	Fotografovanie živej a neživej prírody

Obr. č. 4: Produktové skupiny a línie cestovného ruchu

OLONINY TRAIL

4. Plán vzdelávania

Edukácia miestnych obyvateľov a zainteresovaných subjektov by mala vytvoriť náležité podmienky pre zvládnutie adaptačného procesu i realizáciu zámeru Poloniny trail. Plán vzdelávania⁸ reflektuje reálne potreby širšieho spektra zainteresovaných subjektov. Na princípe P2P (rovný s rovným) a participatívnej metódy vzdelávania bude realizovaná v pilotnom regióne séria školení a poradenstiev (február – jún 2020) s personálnym zastúpením odborníkov z Prešovského samosprávneho kraja a Svetovej banky.

Účelom stretnutí by mala byť výmena profesijných skúseností, poznatkov a rád špeciálne sústredených na oblasť cestovného ruchu. Osobitná pozornosť bude venovaná požiadavkám výzvy a administratívnym náležitostiam z dôvodu zvýšenia úspešnosti uchádzačov o udelenie finančnej podpory.

Okrem podnikateľských subjektov a miestnych zainteresovaných subjektov budú súčasťou edukačného reťazca aj regionálni aktéri cestovného ruchu, ktorí pristúpia s vlastným vkladom skúseností a poznatkov. Zamýšľaným spôsobom by sa malo dospieť k prospešnej interakcii všetkých zúčastnených strán v perspektívach ich kvalitatívneho napredovania a rozvoja regiónu.

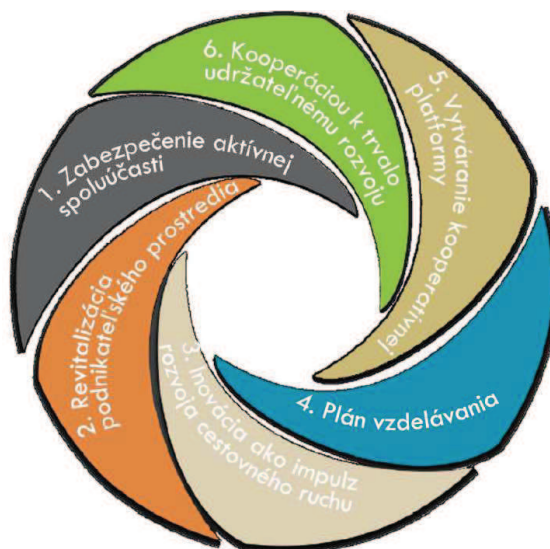
5. Vytváranie kooperatívnej platformy

Vstupom viacerých zainteresovaných strán do procesu vzdelávania a očakávaná interakcia potenciálne otvorí priestor pre vytváranie kooperatívnej platformy. Jej vecný obsah, resp. dostredivosť by mala spočívať v:

- uplatnení filozofie „čo najbližšie k poznaniu a reálnym potrebám regiónu/komunity“
- interaktívite podporovanej efektívne riadenou komunikáciou a prezentáciou
- budovaní, resp. sieťovaní medzikomunitných vzťahov subjektmi kompetenčne činnými na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni, prostredníctvom aktivizácie a začlenenia miestnych obyvateľov a ďalších zainteresovaných subjektov do plánovaných aktivít (budovanie partnerstiev)
- zhromažďovaní, výmene a dostupnosti relevantných informácií/dát
- účinnom udržiavaní vzťahov formou pravidelnej kontaktovosti a poskytovania podpory, pomoci, poradenstiev

6. Kooperáciou k trvalo udržateľnému rozvoju

Plán adaptačnej stratégie pilotného regiónu poukazuje na zmeny, ktorými aktuálne prechádza a bude prechádzať miestne obyvateľstvo aj ďalšie zainteresované subjekty, či samotné prostredie dovedna tvoriace ekosystém.

Obr. č. 5: Plán adaptačnej stratégie ako ekosystém

⁸ Subkomponent IV.4 Školenie a poradenstvo pri realizácii zámeru Poloniny trail

POLOINY TRAIL

Šetrnými prístupmi voči životnému prostrediu a životným potrebám formujúcej sa komunity v oblasti Národného parku Poloniny udržiavaných vo vzájomnej harmónii v zmysle racionálneho využívania zdrojov, zavádzania zelenej mobility, alokácie investícií, technologickej a inštitucionálnej orientácie bez ohrozenia možností ich užívania budúcimi generáciami vytvára predpoklad pre trvalo udržateľný rozvoj komunity, cestovného ruchu, regiónu.

Obr. č. 6: Hodnotový reťazec

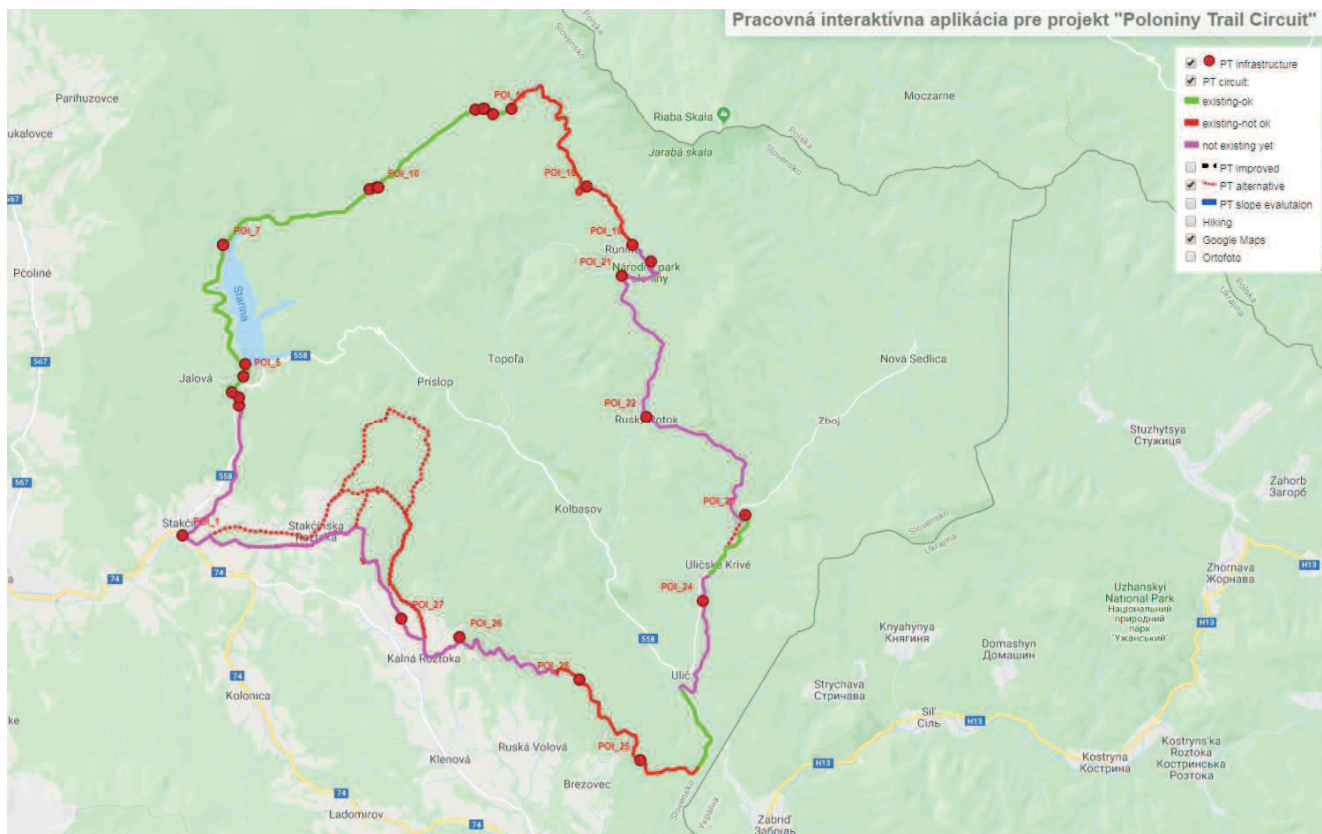
POLOINÝ TRAIL

1.	Mesto Snina, MsÚ	Ing. Daniela Galandová	tel. kontakt: +421 918 695 138 e-mail: primator@snina.sk
2.	Obec Ulič, OcÚ	Ján Holinka	tel. kontakt: 0907 186 789 e-mail: obeculic@stonline.sk
3.	Obec Stakčín, OcÚ	Miroslav Bober	tel. kontakt: 0903 610 386 e-mail: oustakcin@stonline.sk
4.	Štátna ochrana prírody SR – Správa Národného parku Poloniny	Ing. Mário Perinaj	tel. kontakt: 0903 570 217 e-mail: mario.perinaj@sopsr.sk
5.	Lesopoľnohospodársky majetok Ulič, š.p.	Ing. Peter Šiška	tel. kontakt: +421 57 7694121 e-mail: riaditel@lpmulic.sk
6.	Oblasťná organizácia cestovného ruchu Horný Zemplín a Horný Šariš	Ing. Michaela Zdražilová	tel. kontakt: +421 905 147 101 e-mail: riaditel@hornyzemplin.sk
7.	Lesoochranárske zoskupenie VLK, o.z.	Juraj Lukáč	tel. kontakt: 0903 772 956 e-mail: juro@osadne.sk

1.	Brezovec	Miroslav Solomon	057 7693252	0903 684 170	obecbrezovec1@gmail.com
2.	Kalná Roztoka	Ladislav Hakulin	057 7580186	0918 340 655	kalnaroztoka@lekosonline.sk
3.	Klenová	Ing. Slavomil Voloch	057 7580193	0908 825 684	obecklenova@lekosonline.sk
4.	Kolbasov	Jana Šidorová	057 7698129	0918 372 871	obeckolbasov@stonline.sk
5.	Príslop	Jozef Blaško	057 7698169	0911 953 266	obecprislop@stonline.sk
6.	Runina	Marián Regula	057 7698116	0915 185 757	obecrunina@stonline.sk
7.	Ruská Volová	Eva Turbáková	057 7673131	0917 399 120	obecruskavolova@mail.t-com.sk
8.	Ruský Potok	Bc. Veronika Paraska	057 7698121	0917 589 267	obecruskypotok@gmail.com
9.	Stakčín	Miroslav Bober	057 7674309	0903 610 386	oustakcin@stonline.sk
10.	Stakčinská Roztoka	Ján Stošek	057 7674114	0918 463 441	stakcinska.roztoka@lekosonline.sk
11.	Topoľa	Ing. Mária Bobriková	057 7698119	0948 380 260	obectopola@stonline.sk
12.	Ulič	Ján Holinka	057 7694136	0907 186 789	obeculic@stonline.sk
13.	Uličské Krivé	Ing. Juraj Cogan	057 7694181	0907 952 855	obec.ulickrive@makoba.sk

Príloha A: Kľúčoví partneri pri realizácii zámeru Poloniny trail

POLONINY TRAIL

Príloha B: Zákres Poloniny trail pred prvým terénnym šetrením

OLONINY TRAIL

k. ú. Starina nad Cirochou
parcels číslo 181 (reg. C), LV425

Vyhliadková plošina na severozápadnom brehu vodnej nádrže Starina

Oceľová (drevená) nosná konštrukcia osadená do svahu, s dreveným opláštením a prestrešením. Výška plošiny 3,6 m nad nástupným bodom na hornej hrane svahu. Pred nástupom na vyhliadku možnosť vytvorenia malej nástupnej plochy so sedením a odpadkovým košom.

OLONINY TRAIL

k. ú. Velká Pořana
parcels číslo 14 (reg. C), LV137

Oddychové miesto Velká Pořana

Prestrešenie existujúceho stola s lavičkami v priestore medzi cestou a cintorínom.

V okolí možnosť doplnenia o ďalšie miesta na sedenie, miesta na opretie bicykla a odpadkový kôš.

OLONINY TRAIL

k. ú. Ruské
parcely číslo 10 (reg. C), LV nezaložený,
parcely 135/1, 230, 231 (reg. E), LV 170

Oddychové miesto Ruské

Nový, väčší prístrešok na mieste existujúceho altánku.

Drevená konštrukcia s kamenným ohniskom/grilom a možnosťou núdzového prenocovania v priestore pod krovom. V okolí možnosť opravy miesta na opekanie (lavičky, odpadkový kôš), doplnenie možnosti na odloženie bicyklov a rekonštrukcia prestrešenia prameňa.

Príloha C: Architektonický návrh drobnej infraštruktúry cestovného ruchu